

Parzych Krzysztof, Tatysiuk Natalia, Gotowski Rafal. The role of the public organizations as a manager of school pupils tourism. The example of the society „Nasze Szwederowo”. Journal of Education, Health and Sport. 2017;7(6):778-788. eISSN 2391-8306. DOI<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.1036654>
<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/4978>

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part B item 1223 (26.01.2017).

1223 Journal of Education, Health and Sport eISSN 2391-8306 7

© The Author (s) 2017;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland

Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial

use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 20.06.2017. Revised 21.06.2017. Accepted: 22.06.2017.

The role of the public organizations as a manager of school pupils tourism. The example of the society „Nasze Szwederowo”

Rola organizacji pożytku publicznego jako organizatora wypoczynku młodzieży szkolnej. Studium przypadku Towarzystwa „Nasze Szwederowo”

Krzysztof Parzych¹, Natalia Tatysiuk¹,
Rafał Gotowski²

¹ Instytut Geografii i Studiów Regionalnych, Akademia Pomorska w Słupsku

² Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Key words: turystyka, młodzież szkolna, Towarzystwo „Nasze Szwederowo”

Słowa kluczowe: youth tourism. Tourism, Organization “Nasze Szwederowo”

Abstract

Tourism of children and youth is an interesting issue both as a social phenomenon and as an object of many different scientific disciplines. The subject of the study was an analysis of the role of public benefit organizations in the context of resting youths in school. As a case study, we used the example of the "Our Szwedowo" Society, which has been organizing leisure activities for school children in northern Poland for many years. An analysis of the organizational activities of the company and the characteristics of tourist and leisure trips organized by them in the years 2012-2017 were analyzed. The results indicate that "Our Union" is an organization with a regional impact covering the central part of Poland. The activity of the society is aimed at organizing children's and youth's holiday, especially summer camps and wintering for children from poor and disadvantaged families, in close cooperation with local governments and on the basis of individual declarations of participation.

Streszczenie

Turystyka dzieci i młodzieży szkolnej stanowi interesujące zagadnienie zarówno jako zjawisko społeczne jak i jako przedmiot wielu różnych dyscyplin naukowych. Przedmiotem opracowania była analiza roli organizacji pożytku publicznego w kontekście organizacji wypoczynku młodzieży szkolnej. Jako studium przypadku posłużono się przykładem Towarzystwa „Nasze Szwederowo”, które od wielu lat zajmuje się organizacją wypoczynku młodzieży szkolnej na terenie północnej Polski. Dokonano analizy działalności organizacyjnej towarzystwa oraz charakterystyki wyjazdów turystyczno-wypoczynkowych organizowanych przez nie w latach 2012-2017. Wyniki wskazują, że „Nasze Szwederowo” jest organizacją o regionalnym zasięgu oddziaływania obejmującym centralną część Polski. Działalność towarzystwa jest ukierunkowana na organizację wypoczynku dzieci i młodzieży przede wszystkim kolonii letnisk i zimowisk dla dzieci z rodzin biednych, defaworyzowanych, w ścisłej współpracy z samorządami i na podstawie indywidualnych deklaracji uczestnictwa.

Wstęp

Turystyka młodzieży szkolnej charakteryzuje się pewną specyfiką. Immanentnymi cechami turystyki młodzieżowej, które są jednocześnie cechami młodzieży są: spontaniczność, ciekawość świata, otwartość na nowe doświadczenia, kontakty. Jednocześnie dzieci i młodzież szkolna dysponują rozległymi rezerwami czasu wolnego wynikającymi z organizacji roku szkolnego oraz brakiem zobowiązań o charakterze zawodowym, rodzinnym. Bariery w zakresie aktywności turystycznej dzieci i młodzieży jest uzależnienie finansowe od rodziców, które stanowi pewną barierę w zakresie swobody uczestnictwa w ruchu turystycznym. Turystyka młodzieży ma swoją dłuższą tradycję. W Polsce z bardziej dynamicznym rozwojem turystyki młodzieżowej mamy do czynienia od lat 90-tych XX wieku. Szczególny rozkwit wyjazdów jest związany z transformacją ustrojową. Wcześniej przez wiele lat organizacją turystyki młodzieży zajmowały się szkoły, Związek Harcerstwa Polskiego, inne organizacje społeczne, w tym religijne oraz zakłady pracy. W wyjazdach dominowały wyjazdy na kolonie letnie i zimowe, obozy wędrowne oraz stacjonarne, wycieczki szkolne. Od lat 90-tych XX wieku obok wyjazdów organizowanych przez różnego rodzaju instytucje coraz większą rolę zaczynają odgrywać wyjazdy indywidualne organizowane w kręgu rodziny, przyjaciół, znajomych.

Cel pracy

Interesujące jest jaka jest współcześnie rola organizacji pożytku publicznego w organizacji wypoczynku i młodzieży. Celem niniejszej pracy było zaprezentowanie roli organizacji pożytku publicznego jako organizatora wypoczynku młodzieży szkolnej. Jako studium przypadku posłużono się przykładem Towarzystwa „Nasze Szwederowo”.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje organizacje wypoczynku młodzieży szkolnej w północnej części Polski w okresie 2012-2017.

Metoda badawcza

Wśród metod badawczych aktywności turystycznej młodzieży dominują badania kwestionariuszowe (Łaciak 2010, Parzych 2009, 2010, Żelazna 2013). W pracy posłużono się kilkoma metodami pozyskania materiału źródłowego. Jedną z nich był pomiar inwazyjny, który polega na gromadzeniu danych przez czynne uczestnictwo w zdarzeniu, w tym wypadku, w trakcie trwania aktywności turystycznej młodzieży. Dodatkowo posłużono się metodą obserwacji, dającą ogólny pogląd na działania organizacji. Kolejną metodą był wywiad ekspercki z obecnym prezesem Towarzystwa „Nasze Szwederowo” - Maciejem Archaniolowiczem oraz pracownikami i członkami stowarzyszenia. Posłużono się również analizą źródeł wtórnych jak: statut i sprawozdania z funkcjonowania organizacji.

Istnieje rozległa literatura dotycząca różnych aspektów funkcjonowania turystyki młodzieżowej. Z punktu widzenia tematyki opracowania najistotniejsze są publikacje dotyczące organizacji wypoczynku i turystyki młodzieży. Są wśród nich opracowania o charakterze teoretycznym dotyczące różnych aspektów turystyki dzieci i młodzieży w ruchu turystycznym min. form uczestnictwa w ruchu turystycznym, czynników stymulujących aktywność turystyczną (Alejziak 2014, Błaszczak 2014, Denek 1989, 1998, Łobożewicz 1996, Parzych 2010), historii turystyki dzieci i młodzieży (Drogosz 2010). Istotną rolę z punktu widzenia tematyki niniejszego opracowania pełnią publikacje dotyczące organizacji wyjazdów. Są to opracowania zarówno o charakterze teoretycznym (Akoliński 1971, Korczak 2010) jak i praktycznym (Kostrzewa 2016). Szereg opracowań dotyczy cech aktywności turystycznej młodzieży: motywacji, form organizacyjnych i kierunków wyjazdów (Łaciak 2010, Parzych 2010, Żelazna i inni 2013,) uczestnictwa dzieci i młodzieży w konkretnych formach turystyki oraz aspektów prawno-organizacyjnych różnych form turystyki (Gruszka 1997, Gierczyk i inni 2011, Kamel 2012)

Według Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Art. 92a: *Wypoczynek dzieci i młodzieży jest organizowany w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych. Jest połączony z rozwijaniem zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, ze szkoleniem lub pogłębianiem wiedzy, trwa nieprzerwanie co najmniej 2 dni, w czasie ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy*

świętecznej, w kraju lub poza granicami. w szczególności w formie kolonii, półkolonii, zimowiska, obozu i biwaku. Przepisom ustawy nie podlega wypoczynek organizowany dla dzieci przez rodzinę lub znajomych". W literaturze przedmiotu można spotkać wiele typologii form ruchu turystycznego z uwzględnieniem różnych grup społecznych (Kurek 2007, Kowalczyk 2001). Istnieją też osobne klasyfikacje form wypoczynku i turystyki dzieci i młodzieży. Według Kostrzewy (2016) wypoczynek i turystykę dzieci i młodzieży możemy podzielić ze względu na:

- czas trwania: wyjazdy krótkoterminowe (2 dni), długoterminowe (od 3 do 14 dni),
- miejsce i sposób organizacji: wypoczynek w miejscu zamieszkania (np. półkolonie), poza miejscem zamieszkania (np. obóz stacjonarny, wycieczka),
- sposób organizacji: zorganizowany (np. kolonie), indywidualny (np. wyjazdy do rodziny),
- porę roku,
- jednostkę organizacyjną: szkoły, przedsiębiorcy turystyczni, osoby fizyczne i prawne jednostki organizacyjne oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej.

Kontrolę nad zorganizowanym wypoczynkiem dzieci i młodzieży sprawuje Ministerstwo Edukacji Narodowej. Istnieje szereg uregulowań prawnych dotyczących organizacji wypoczynku i turystyki dzieci i młodzieży. Podstawowymi są Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 z późn. zm.), Ustawa o usługach turystycznych z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 187) oraz w Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz.U. z 2016 r., poz. 452).

Wyjazd turystyczny dzieci i młodzieży wymaga odpowiedniego przygotowania ze strony uczestnika, rodzica, ale przede wszystkim organizatora.

Wśród organizatorów wypoczynku i turystyki młodzieży szkolnej ważną rolę odgrywają organizacje pożytku publicznego oraz różnego rodzaju stowarzyszenia.

Jednym z największych w tej grupie jest Towarzystwo „Nasze Szwederowo” z siedzibą w Bydgoszczy. Pomysł utworzenia organizacji pojawił się na początku lat 90-tych wraz z rozwojem struktur samorządowych, w następstwie reformy administracyjnej kraju. Początkowo, działalność miała charakter nieformalny i skupiała się głównie na organizacji wydarzeń kulturalno-oświatowych dla mieszkańców bydgoskiej dzielnicy Szwederowo. Wraz z rozwojem organizacji towarzystwo zaczęło organizować coraz

częściej imprezy o zasięgu ogólno-miejskim, z czasem lokalnym. Jednym z głównych pól działalności towarzystwa była od samego początku działalność skierowana do dzieci i młodzieży, ze szczególnym naciskiem na dzieci z rodzin defaworyzowanych. Od 2003 roku stowarzyszenie rozszerzyło w istotny sposób zasięg swojego oddziaływania, specjalizując się w organizacji kolonii letnich oraz zimowisk dla dzieci i młodzieży będących podopiecznymi ośrodków pomocy społecznej. Było to możliwe dzięki podjęciu aktywnej współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego.

W latach 2010-2016 „Nasze Szwederowo” organizowało wypoczynek we współpracy ze 170 gminami z 12 województw. Liczba dzieci objętych zorganizowanym wypoczynkiem wyniosła około 15000. Od roku 2003 „Nasze Szwederowo” współpracuje z ośrodkami socjoterapii, szkołami, wydziałami pedagogiki uczelni wyższych.

Towarzystwo „Nasze Szwederowo” jest obecnie jednym z największych w Polsce organizatorów wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Jego działalność jest przede wszystkim ukierunkowana na organizację wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin potrzebujących pomocy i dotkniętych patologią społeczną. Rekrutacja dzieci na wyjazdy odbywa się na podstawie zgłoszeń ze współpracujących z towarzystwem samorządów oraz rodzin prywatnych. W zasięgu oddziaływania towarzystwa mieszczą się domy dziecka, miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej oraz centra pomocy rodzinie.

W swojej ofercie towarzystwo ma kolonie letnie, półkolonie, zielone szkoły oraz zimowiska, które są organizowane na wybrzeżu oraz w Borach Tucholskich. Wypoczynek jest organizowany w formie turnusów 7-, 10- i 14 -dniowych. Dzięki podjęciu współpracy z kilkoma ośrodkami wypoczynkowymi na wybrzeżu oraz w Borach Tucholskich, dzieci uczestniczące w wypoczynku mają zagwarantowaną odpowiednią bazę lokalową na czas wypoczynku, głównie w okresie wakacyjnym (Jarosławiec, Władysławowo, Ustronie Morskie) oraz w okresie ferii zimowych (Tleń w Borach Tucholskich, tab.1).

Tabela 1. Miejsca wypoczynku letniego i zimowego z oferty Towarzystwa „Nasze Szwederowo” w latach 2012-2017

Rok	Miejsca wypoczynku w czasie wakacji letnich	Miejsca wypoczynku w trakcie ferii zimowych
2012	Jarosławiec, Mrzeżyno, Tleń	Tleń
2013	Jarosławiec, Władysławowo, Tleń	Tleń
2014	Jarosławiec, Władysławowo, Tleń	Tleń
2015	Jarosławiec, Władysławowo, Tleń, Mikoszewo	Tleń

2016	Jarosławiec, Władysławowo, Tleń, Ustronie Morskie	Tleń
2017	Jarosławiec, Władysławowo, Tleń	Tleń

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdań merytorycznych z realizacji działań statutowych Towarzystwa „Nasze Szwederowo” w latach 2012-2015, strony internetowej www.kolonie.naszszwederowo.pl, oraz informacji zdobytych podczas pracy w charakterze wychowawcy kolonijnego.

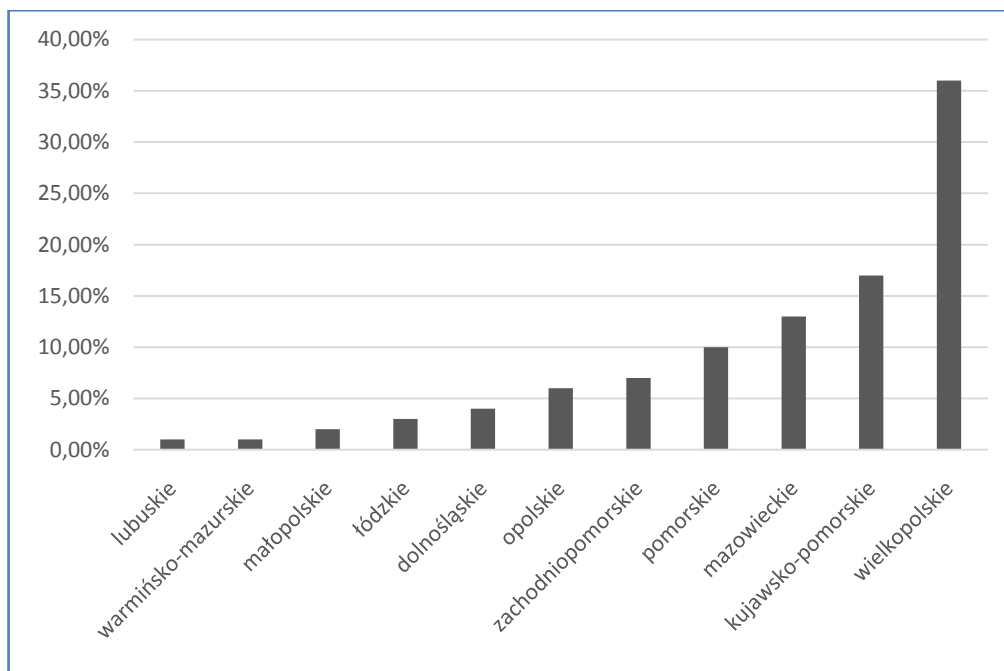
W roku 2012 miejscem kolonii letnich zorganizowanych przez „Nasze Szwederowo” były: Jarosławiec, Mrzeżyno i Tleń, w kolejnych latach kolonie letnie organizowane były dodatkowo w Mikoszewie, Władysławowie oraz Ustroniu Morskim (tab.1). Miejscem wypoczynku zimowego był wyłącznie Tleń w Borach Tucholskich.

Towarzystwo „Nasze Szwederowo” w latach 2012-2015 organizowało profilaktyczno-sportowe kolonie letnie dla dzieci z rodzin defaworyzowanych, z gmin wiejskich i małych miasteczek w ramach poszczególnych projektów: „Morskie opowieści” „PSW-profilaktyka, sport, wypoczynek”, „Jedziemy się dotlenić”, "Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”. Z przeprowadzonych badań i analiz wynika, iż na przestrzeni lat 2012-2015 z wypoczynku wakacyjnego oraz zimowego skorzystało łącznie 14 135 dzieci z różnych części Polski, pochodzących z rodzin defaworyzowanych, znajdujących się pod opieką instytucji pomocy społecznej oraz rodzin indywidualnych, na podstawie prywatnych zgłoszeń. Dzieci i młodzież uczestniczące w letnich i zimowych wyjazdach wypoczynkowych organizowanych przez „Nasze Szwederowo” uczestniczą w wyjazdach całkowicie finansowanych lub dofinansowanych przez samorządy.

Analiza materiałów źródłowych wskazuje, że w latach 2012-2015 w wyjazdach organizowanych przez Towarzystwo „Nasze Szwederowo” uczestniczyły dzieci z 11 województw. Najwięcej dzieci uczestniczących w wypoczynku pochodziło z województwa wielkopolskiego (około 36% ogółu dzieci i młodzieży uczestniczących w wyjazdach) Ponadto znacząca liczba dzieci pochodziła z gmin województwa kujawsko-pomorskiego (17%), oraz z gmin województwa mazowieckiego (około 13%). Ogółem z tych trzech województw pochodziło 66% dzieci i młodzieży, która uczestniczyła w wypoczynku. Niewielka liczba dzieci i młodzieży pochodziła z województw: łódzkiego, warmińsko-mazurskiego i lubuskiego (ryc. 1). Nie odnotowano osób z województw podkarpackiego, lubelskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego oraz śląskiego.

Analiza zasięgu oddziaływania Towarzystwa „Nasze Szwederowo” na podstawie pochodzenia dzieci i młodzieży uczestniczących w zorganizowanym przez nie w latach 2012-2017 wypoczynku wskazuje na charakter regionalny działalności towarzystwa.

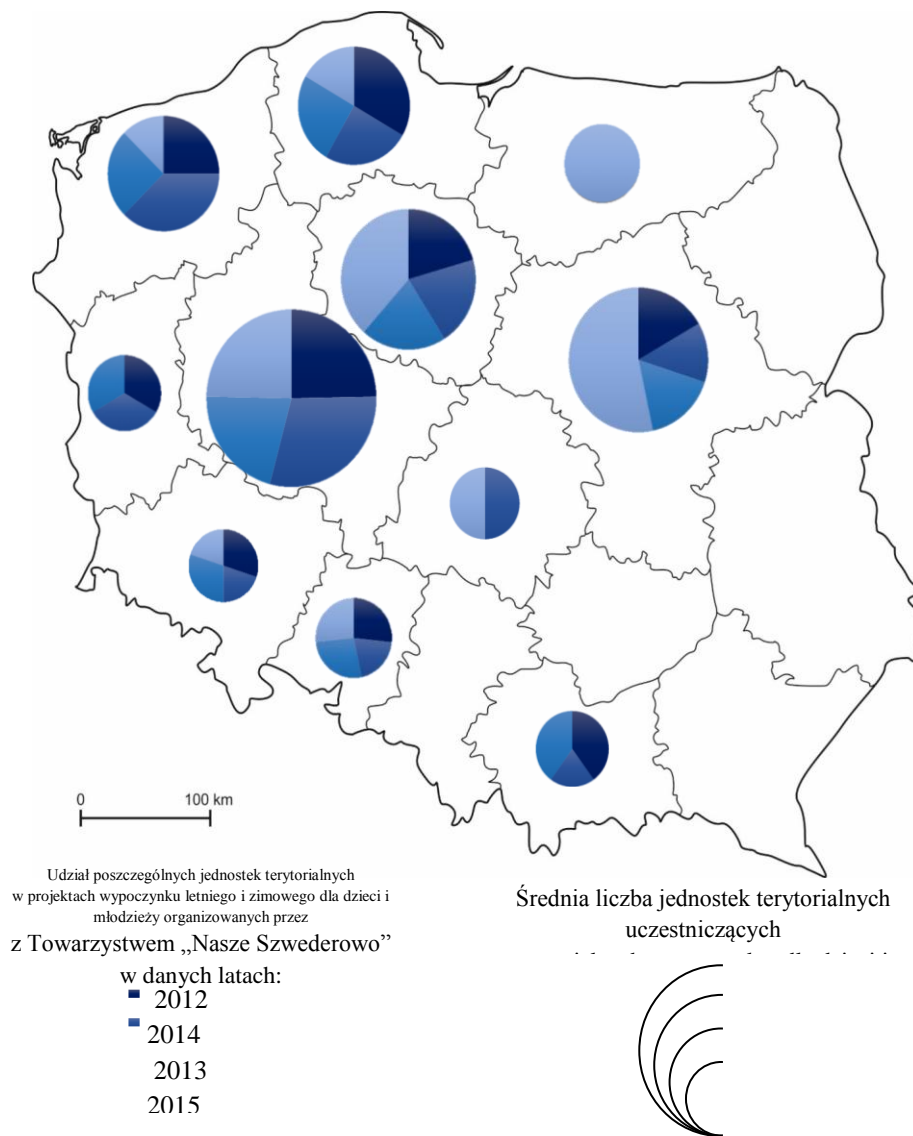
W liczbie około 15000 dzieci, które skorzystały z oferty wypoczynkowej, zdecydowanie przeważały dzieci z macierzystego województwa kujawsko-pomorskiego oraz z województw ościennych. Wraz ze wzrostem odległości od Bydgoszczy, gdzie znajduje się siedziba towarzystwa spadała liczba dzieci, które uczestniczyły w wyjazdach przez nie organizowanych (ryc. 1).

Ryc. 1. Udział procentowy dzieci z poszczególnych województw w wypoczynku letnim i zimowym organizowanym przez Towarzystwo „Nasze Szwederowo” w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdań merytorycznych z realizacji działań statutowych Towarzystwa „Nasze Szwederowo” w latach 2012-2015,

Dla bardziej precyzyjnego określenia zakresu oddziaływania przestrzennego działalności Towarzystwa „Nasze Szwederowo” dokonano analizy uczestnictwa dzieci i młodzieży szkolnej w wypoczynku z uwzględnieniem gmin pochodzenia uczestników wyjazdów. Szczegółowej analizie dokonano w odniesieniu do okresu 2012- 2016. Określono liczbę gmin z poszczególnych województw, z których dzieci uczestniczyły w wyjazdach wypoczynkowych letnich i zimowych organizowanych przez „Nasze Szwederowo” w kolejnych latach (ryc.2).

Ryc. 2. Pochodzenie terytorialne dzieci i młodzieży na podstawie wyjazdów organizowanych przez Towarzystwo „Nasze Szwedero” w latach 2012-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań merytorycznych z realizacji działań statutowych Towarzystwa „Nasze Szwedero” w latach 2012-2015,

Analiza danych wskazuje, że największą liczbą gmin uczestniczących w wypoczynku organizowanym przez towarzystwo charakteryzowało się województwo wielkopolskie (średnio 20 gmin rocznie). Z województw mazowieckiego oraz kujawsko pomorskiego średnio, z około 15 gmin rocznie wyjeżdżały dzieci na wypoczynek. Ponadto nieco większą liczbą gmin uczestniczących w programie wypoczynkowym charakteryzowały się województwa pomorskie i zachodniopomorskie. Najmniej gmin współpracujących ze stowarzyszeniem stanowiły gminy z województw: dolnośląskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego i warmińsko-mazurskiego. Były to pojedyncze jednostki terytorialne, które niekiedy jednorazowo dofinansowały wypoczynek dla dzieci i młodzieży.

Towarzystwo „Nasze Szwederowo” w latach 2012-2015 było organizatorem profilaktyczno-sportowych kolonii letnich dla dzieci z rodzin defaworyzowanych z gmin wiejskich i małych miasteczek w ramach projektów: „Morskie opowieści”, „PSW-profilaktyka, sport, wypoczynek”, „JEDZIEMY SIĘ DOTLENIĆ”, „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”. W ciągu czterech lat organizacji wyjazdów, z wypoczynku wakacyjnego skorzystało łącznie 13055 dzieci z różnych gmin, z 11 województw. Z zaprezentowanych danych wynika, iż liczba gmin współpracujących z stowarzyszeniem wahała się między 46, a prawie 60. W latach 2012-2013 liczba gmin wahała się w przedziale 48-52. W 2014 roku odnotowano spadek liczby gmin współpracujących z programem, a w 2015 ponowny wzrost liczby partnerów organizacji do 59 gmin pochodzących, z 9 województw. Sytuację tę można tłumaczyć uzupełnieniem oferty wypoczynku letniego o dodatkową destynację turystyczną jaką było Mikoszewo. W 2016 roku wśród destynacji turystycznych oferty wypoczynku letniego organizowanego przez „Nasze Szwederowo” pojawiło się Ustronie Morskie.

W latach 2012-2015 „Nasze Szwederowo” było organizatorem zimowych kolonii profilaktyczno-sportowych stworzonych z myślą o dzieciach z rodzin defaworyzowanych z gmin wiejskich i małych miasteczek w ramach projektu: „Jedziemy się doTLENIć”. W przeciągu czterech lat organizacji wyjazdów, z wypoczynku zimowego skorzystało łącznie 1080 dzieci z różnych gmin z 7 województw. Z danych wynika, iż liczba gmin uczestniczących w projekcie stowarzyszenia w okresie 2012-2014 roku zmniejszała się o 3-4 gminy rocznie. Sytuację tą można tłumaczyć organizacją 2 turnusów wyjazdowych rocznie i współpracą z tymi samymi ośrodkami gminnymi w okresie 3 kolejnych lat, co mogło wpłynąć na rezygnację niektórych gmin z uczestnictwa w programie. Od roku 2015 roku stowarzyszenie poszerzyło współpracę do 16 jednostek gminnych z 7 województw, a dzięki większemu zainteresowaniu zorganizowane zostały 4 zimowe turnusy wypoczynkowe, dzięki którym większa liczba dzieci mogła wziąć udział w zimowiskach.

Rekrutacja uczestników wyjazdów wypoczynkowych organizowanych przez Towarzystwo „Nasze Szwederowo” odbywa się w dwojaki sposób. Z jednej strony rekrutacja dzieci odbywa się na podstawie zgłoszonych deklaracji uczestnictwa za pośrednictwem strony internetowej, indywidualnej wizyty w siedzibie stowarzyszenia albo siedzibie Centrum Wspierania Edukacji i Rozwoju w Bydgoszczy.

Drugi sposób rekrutacji opiera się na współpracy z ośrodkami gminnymi z różnych województw Polski, uczestniczącymi w projektach profilaktyczno-sportowych,

tworzonych dla dzieci z rodzin defaworyzowanych, z gmin wiejskich i małych miasteczek oraz instytucjami pomocy społecznej. W ramach tej współpracy jednostki terytorialne finansują w całości lub częściowo wypoczynek dzieci i młodzieży. Taki sposób partycypacji w projekcie przez samorządy jest ukierunkowany nie tylko na organizację wypoczynku dzieci i młodzieży z ich obszarów.

Drugim, nie mniej istotnym celem programu jest współorganizacja wypoczynku dzieci i młodzieży jako sposób przeciwdziałania patologiom społecznym i uzależnieniom (alkoholizm, narkomania) wśród grup podwyższonego ryzyka. Jest on realizowany poprzez promocję zdrowego trybu życia i prowadzenie programów socjoterapeutycznych, a także organizację czasu wolnego poprzez wypoczynek dla dzieci i młodzieży, szczególnie defaworyzowanej, niepełnosprawnej i potrzebującej pomocy. Od 2013 roku baza recepcyjna dla wyjazdów wakacyjnych organizowanych przez Towarzystwo „Nasze Szwederowo” są trzy miejscowości nadmorskie: Jarosławiec, Chłapowo (od 2016 roku Chłapowo jest samodzielną jednostką administracyjną wyodrębnioną z granic Władysławowa) oraz Tleń. W okresie zimowym wyjazdy organizowane są wyłącznie do Tlenia w Borach Tucholskich.

Od lat z wypoczynku nadmorskiego oferowanego przez Towarzystwo „Nasze Szwederowo” korzystają tysiące dzieci z całej Polski. Mając na uwadze główny sektor działań organizacji, większość dzieci wyjeżdżających na kolonie pochodzi z rodzin biednych, patologicznych oraz z różnych ośrodków opieki, wyjazd nad morze jest dla nich dużą atrakcją. Wypoczynek musi przebiegać w odpowiednich warunkach, w związku z tym na okres wakacyjny, stowarzyszenie współpracuje z ośrodkami spełniającymi wszelkie normy bezpieczeństwa i posiadającymi odpowiednie dla dzieci zaplecze sportowo-rekreacyjne. Te czynniki w połączeniu z przygotowanymi przez „Nasze Szwederowo” atrakcjami stwarzają okoliczności dla dobrze zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Bibliografia

1. Akoliński S., 1971, Organizujemy kolonie letnie, Wydawnictwo Związkowe CRZZ, Warszawa
2. Alejziak B. 2009, Wyjazdy turystyczne młodzieży – cele oraz sposoby spędzania czasu. Analiza porównawcza – lata 2002–2007, /w:/ Zeszyty Naukowe Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie, zesz. 3, Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Tarnów, s. 21-39
3. Błaszczak I., 2014, Znaczenie wycieczek szkolnych w wychowaniu i kształceniu uczniów klas początkowych szkoły podstawowej, /w:/ Turystyka i Rekreacja, zesz. 1, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Warszawa s. 83-92
4. Denek K., 1989, Krajoznawstwo i turystyka w wychowaniu dzieci i młodzieży szkolnej, PTTK "Kraj", Warszawa
5. Denek K., 1998, Krajoznawstwo i turystyka w edukacji wczesnoszkolnej, /w:/ Nauczyciel i szkoła, nr 1, Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Mysłowicach, Mysłowice, s. 14-32
6. Drogosz M., 2009, Krajoznawstwo i turystyka w szkołach i placówkach oświatowych: Poradnik dla dyrektorów i kadry pedagogicznej, ABC Poradnik dla organizatorów obozów i biwaków szkoleniowo-wypoczynkowych Związku OSP RP, 2012, s. 11-23, Warszawa
7. Gierczyk Z, Ociecek B., 2011, Obozy turystyki kwalifikowanej formą aktywności dzieci i młodzieży, /w:/ Rekreacyjne i zdrowotne aspekty turystycznej aktywności człowieka., Wielkopolska Wyższa Szkoła Turystyki i Zarządzania w Poznaniu, nr 6, Poznań s. 65-76
8. Gruszka J., 1997, Wycieczki, biwaki, obozy, kolonie : wypoczynek dzieci i młodzieży, turystyka szkolna, Wydawnictwo Nauczycielskie, Jelenia Góra
9. Kamel M., 2012, Turystyka kulturowa dzieci szkolnych, /w:/ Turystyka Kulturowa, nr 8, AWF w Poznaniu, Poznań, s. 5-22
10. Kostrzewa E., 2015, Poradnik bezpiecznego wypoczynku, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Warszawa
11. Łaciak J., 2010, Aktywność turystyczna dzieci i młodzieży w 2009 roku, Instytut Turystyki Sp. z o.o., Warszawa
12. Łobożewicz T., 1996, Turystyka dzieci i młodzieży szkolnej, (przewodnik do ćwiczeń), AWF, Warszawa
13. Parzych K., 2009, Zasięg przestrzenny wakacyjnych destynacji turystycznych młodzieży na przykładzie uczniów liceów ogólnokształcących ze Słupska i Częstochowy /w/ Słupskie Prace Geograficzne 6, Słupsk, s. 89-100
14. Parzych K., 2010, Determinanty aktywności turystycznej młodzieży szkolnej na przykładzie młodzieży licealnej Słupska i Częstochowy, /w/ Turyzm, Łódź, nr 20/1, s. 37-43
15. Żelazna K., Górską-Warsewicz H. 2013, Zachowania turystyczne młodzieży, /w:/ Problemy Turystyki i Rekreacji, vol. 2, Szkoła Główna Turystyki i Rekreacji w Warszawie, Warszawa, s. 36-51